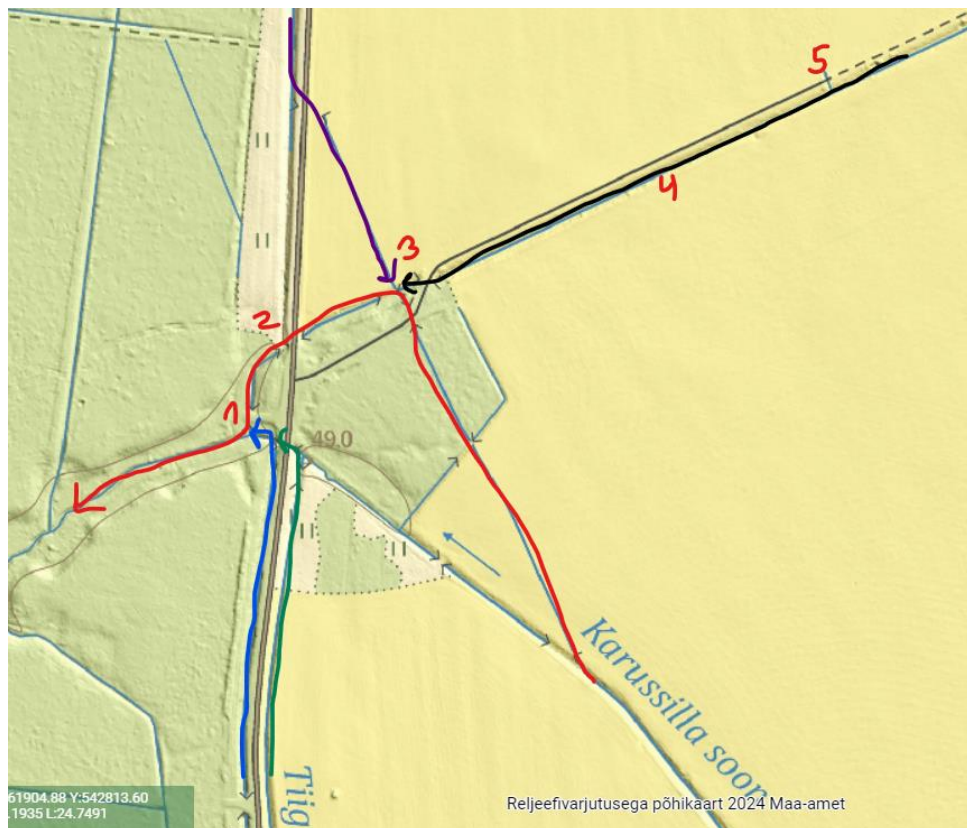

Siimu kraavi (VEE1097700) ja Karussilla soone/Traksi kraavi (VEE1097701) vaatlus

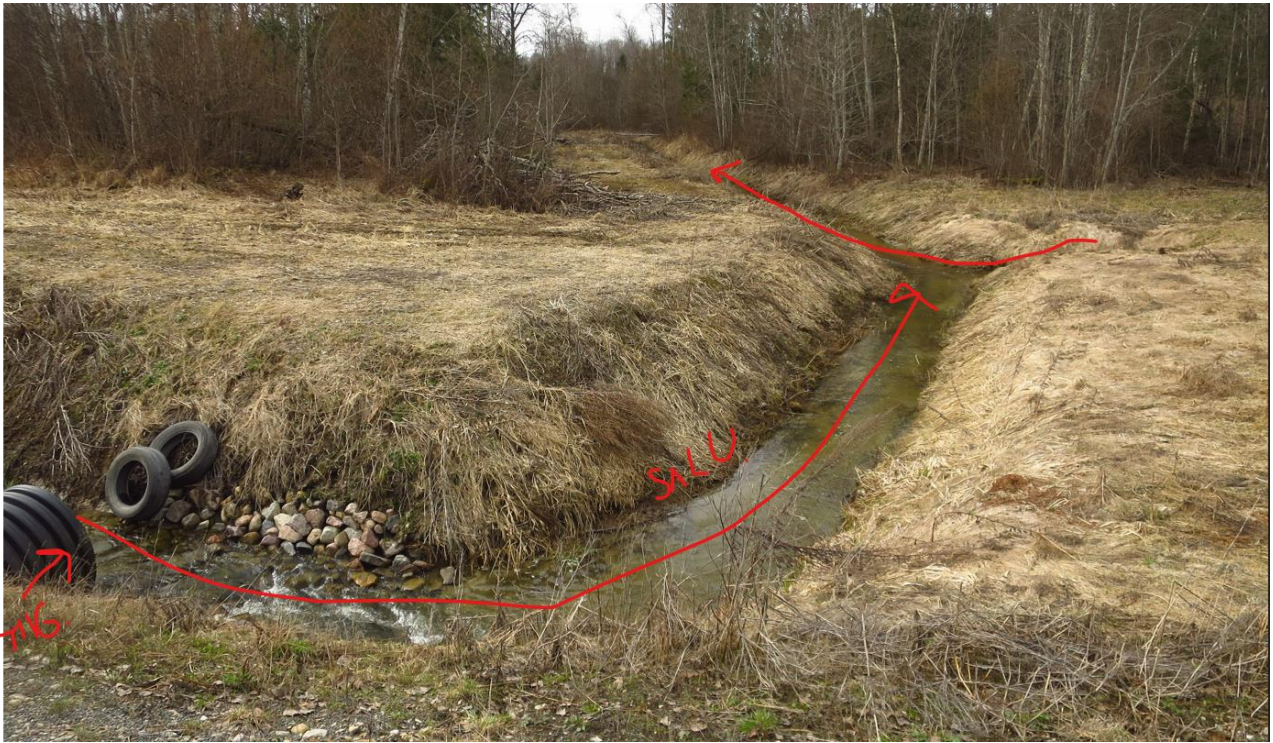
Vaatluse aeg 07.04.24. Vaatleja Marko Vainu

Väikesel maalapil saab kokku viis arvestatava vooluhulgaga veekogu. Salutaguse kraavi ja Tiigoja omavahelise suubumise suhet on kirjeldatud Tiigoja vaatlusprotokollis.

1. Salutaguse kraav suubub Siimu kraavi. Vooluhulk oli suurem Siimu kraavil. Seega Salutaguse kraavi lugemine kõrgema järgu vooluveekoguks on põhjendatud. Salutaguse kraavist tuli heledamat vett. Vesi oli läbipaistev ka Siimu kraavis, kuid sellel oli kerge kollakas toon.

2. Siimu kraavi suubub loodest väiksem uus kraav (**ETAKis puudu**), kus põhjas veidi vett voolas.

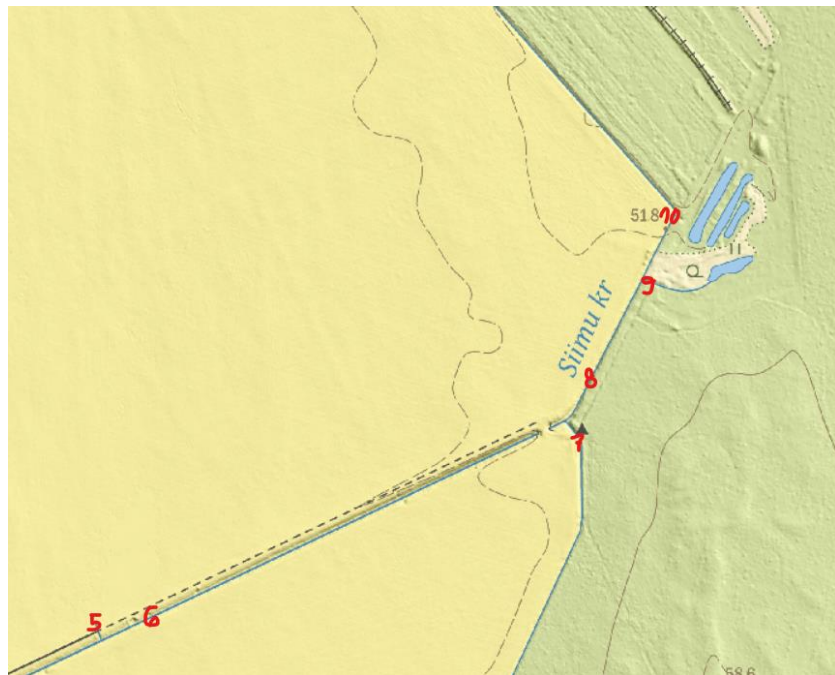
3. Koht, kus saavad kokku kolm vooluveekogu. Loodest tuli veerohke kraav, mida EELISesse pole kantud. Kirdest tuli Siimu kraav, mis oli kolmest selgelt veevaesem ja kagust tuli kolmest kõige veerohkem voolusoon ehk Karussilla soon. Seega vooluhulga põhjal on Karussilla soon siin peavool. Siimu kraavist tuli kõige tumedamat vett (alumine pilt).

4. Dreeniots, kus voolas korralikult vett välja.

5. Dreeniots.

6. Vesi kraavis oli üsna ropp, biokile oli peal ja vahutas.

7. Kaks musta plasttoru, millest vett läbi voolas. Peavool tuli aga kirdest.

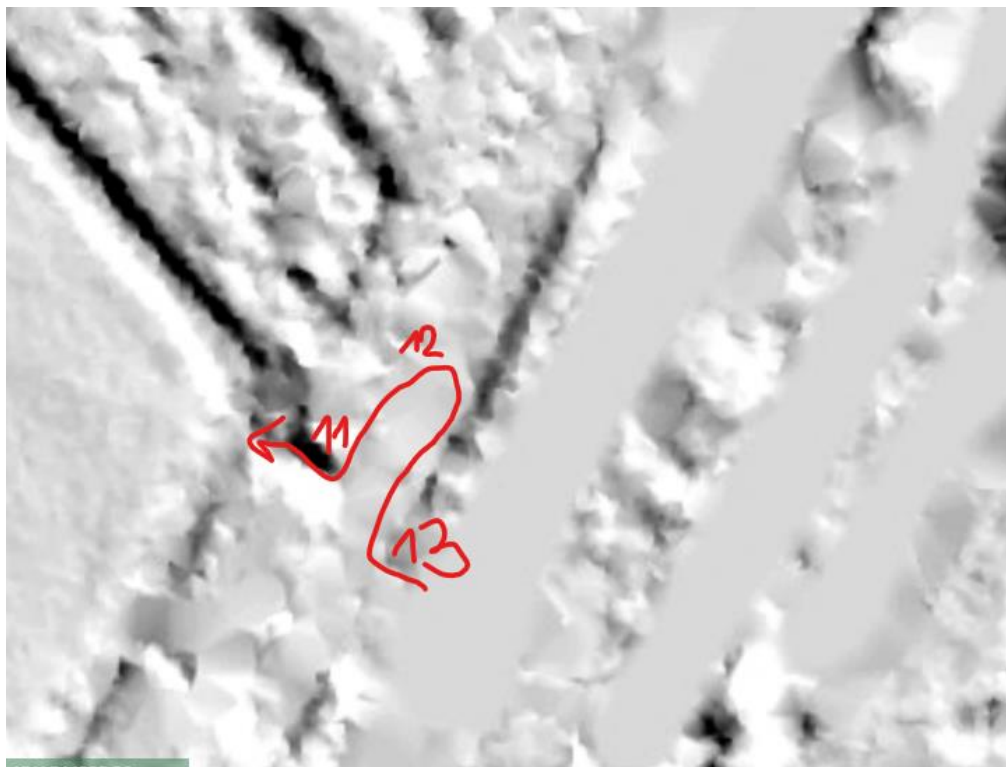

8. Kraav oli oluliselt laiem, kui punktist 7 suubuv kraav.

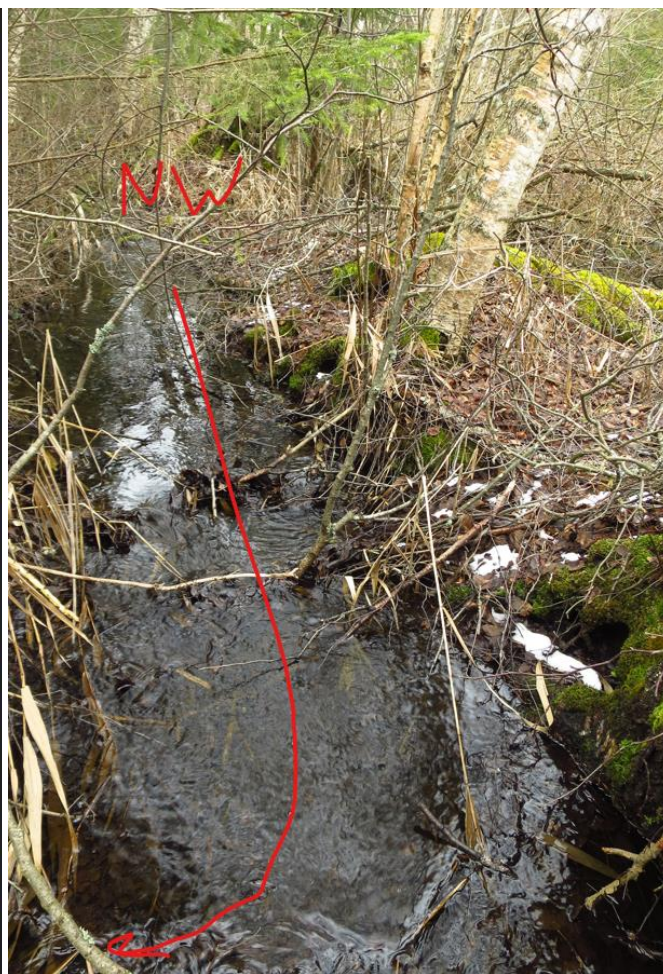
9. Siimu kraavi ruumikuju kehtiv lähe. Ida poolt turbaaugust vett ei tulnud. Vool tuli kirdest. Punkt ei sobi veekogu lähteks.

10. Kraav oli lai ja jätkus laiana, aga voolav vesi tuli kraavi idast. Esialgu tundus, nagu tuleb maa-alt, aga tegelikult tuli osaliselt pinnase all voolavast voolusoonest, kus voolas täiesti selge vesi. Sealt tulnud vesi näis voolavat mõlemale poole laiali, nii kirdesse kui edelasse. Tundus, et rohkem võis minna kirdesse, aga kuna mõned meetrid „salakraavi“ sissevoolukohast eemal ei olnud kummalgi pool kraavis vett näha, siis jäi see vaid tundeks. Kaugemal eemal voolas vesi kirdepoolses kraavis kirde poole. Seega on kusagil veelahe ja see võibki olla täpselt antud punkti kohas.

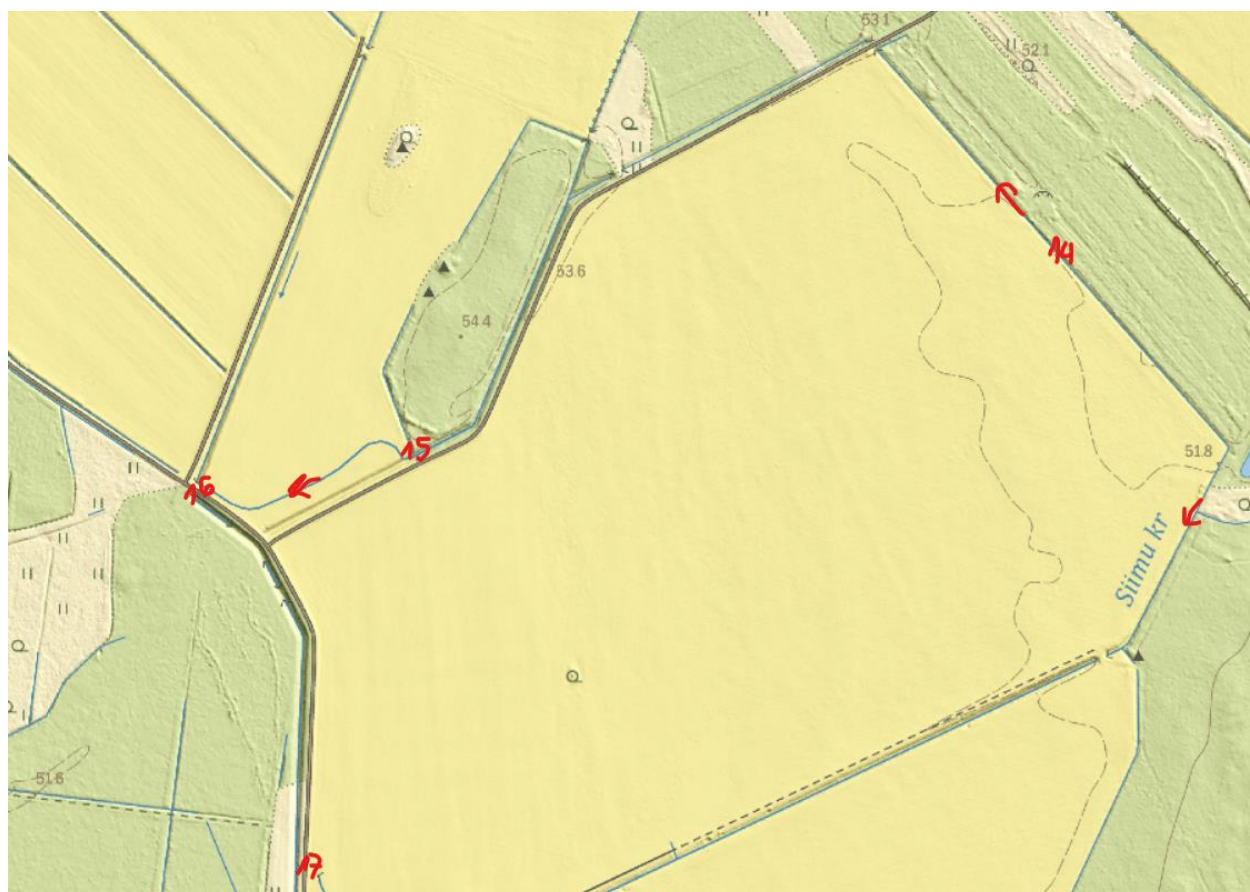
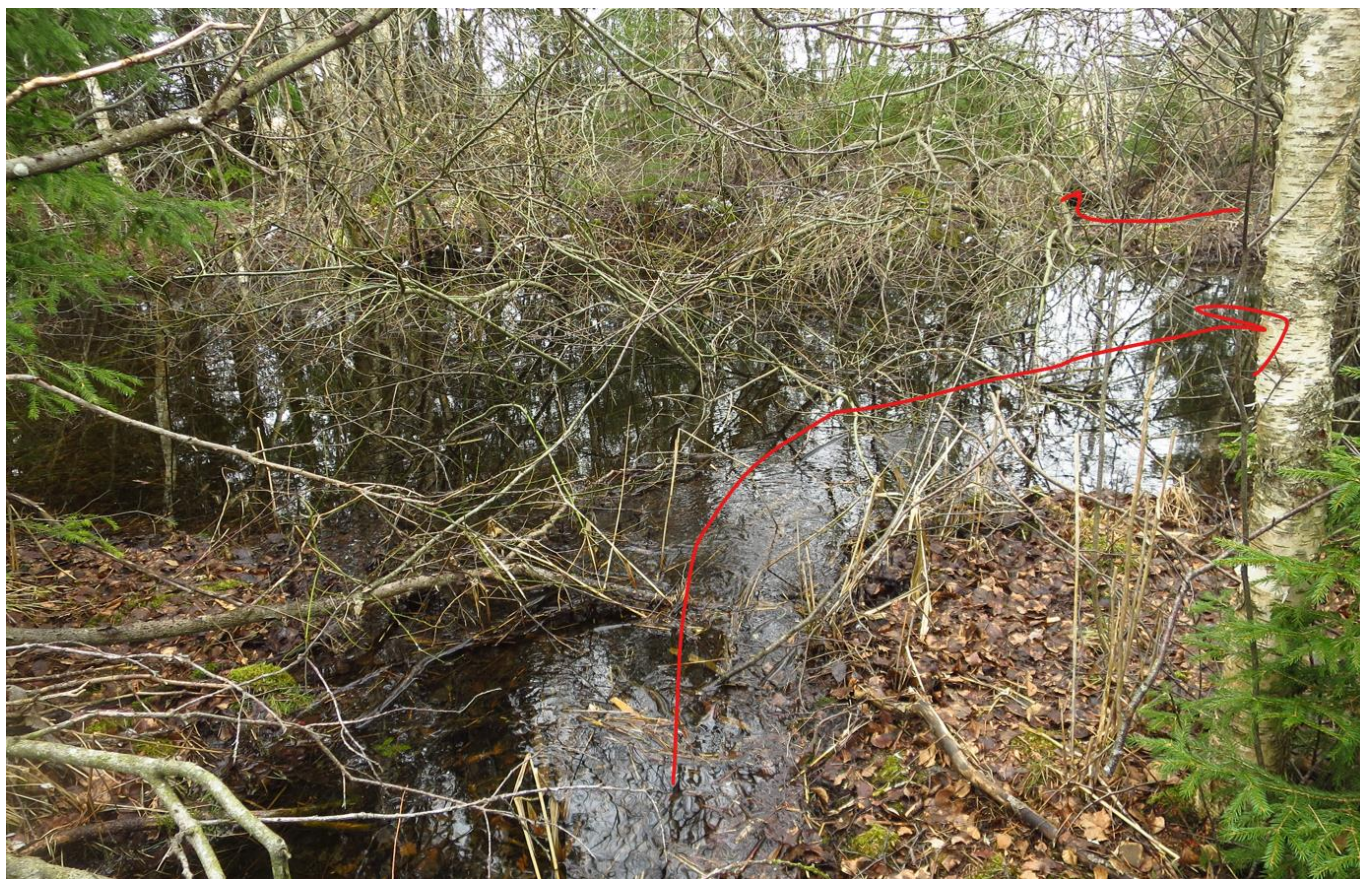
11. Ida poolt voolas selge vesi (vasakpoolne pilt). Mõni meeter eemal oli täisnurkne pööre ning seal tuli vesi põhja pool mööda meetrilaiust kraavi (parempoolne pilt). Edasi ida pool on kitsas vall, mis reljeefivarjutusel välja ei paista. Selle taga oli mõne meetri laiune laiem veeala.

12. Voolav vesi teeb järsu tagasipöördet. Põhja pool olid esialgu teetammi kõrval mõned märjad lombid, aga kaugemal kadusid needki. Vesi tuli aga ümber kitsa valli lõuna poolt.

13. Vesi voolas ida poolt turbaaugust ja pööras põhja poole peaaegu sama mõttelise sirge peal, kus mõned meetrid lääne pool punktis 12 tagasi pööranud vesi läände pööras. Ida pool olev turbaauk oli aga kaugele ida poole vee all, kohati ka jääs ning kalda äärest voolavat vett näha polnud. Seega ei hakanud kaugemalt veevoolu alguskohta otsima.

14. Selle koha peal voolas vesi juba nähtavalt kirde poole.

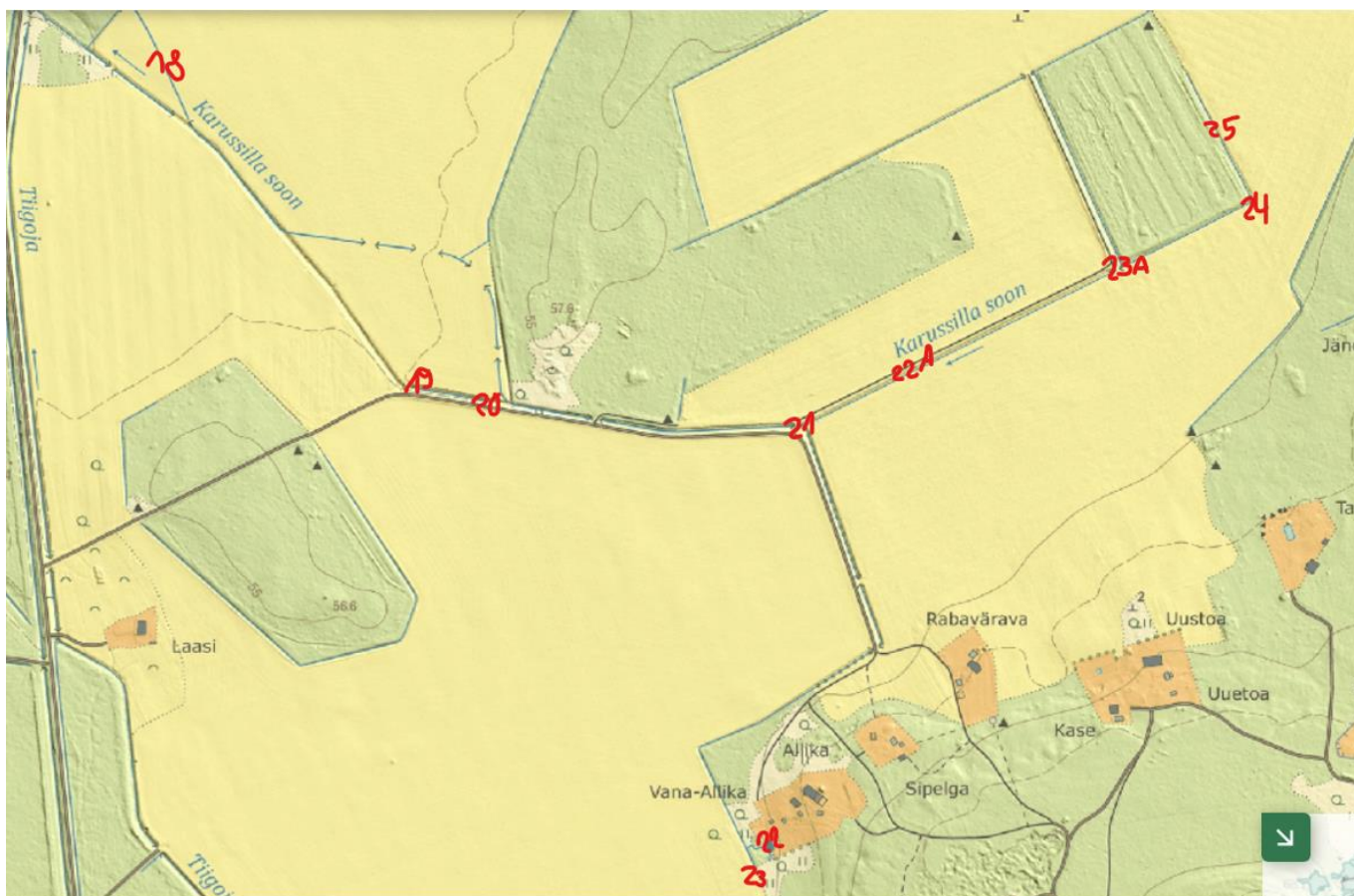

15. Uue tee kõrval kraavis voolas punktist 14 tulev pruun vesi.

16. Rohkem vett tuli loodest. Seega, kui kunagi peaks tekkima vajadus seal veel kraave registrisse kanda, siis peavool, mis suubub punktis 3, tuleb siin punktis loodest.

17. Uue truubi kohas voolas korralikult vett.

18. Vett voolas korralikult.

19. Punktis 20 algav kraav suubub torusse. Varem oli Karussilla soone säng. Nüüd voolas seal peamiselt toruotsast mõned meetrid ülesvoolu vasakul kaldal olevast drenist tulev vesi.

20. Punktis 19 torru suubuva kraavi algus. Nii, nagu ETAKis kaardistatud, et Karussilla soonega ühendust pole, on õige.

21. Lõunas, Vana-Allika talust tuleva voolusoone ja idast tuleva, praegu Karussilla sooneks loetud voolusoone ühinemiskoht. Mõlemad olid veerohked, kuid hinnanguliselt tuli rohkem vett ikkagi allika poolt.

22. Allikad Vana-Allika talu juures. Taluõue poolsest servast madala nõlva jalamil algab kolm veerohket voolusooont, mis mõne meetri pärast ühinevad. Neist kaks põhjapoolsemat on ETAKis olemas, lõunapoolne mitte. Allikad annavad alguse veerohkele ojale, mis 30 m pärast teeb täisnurkse pöörde põhja poole ja voolab edasi tehissängis.

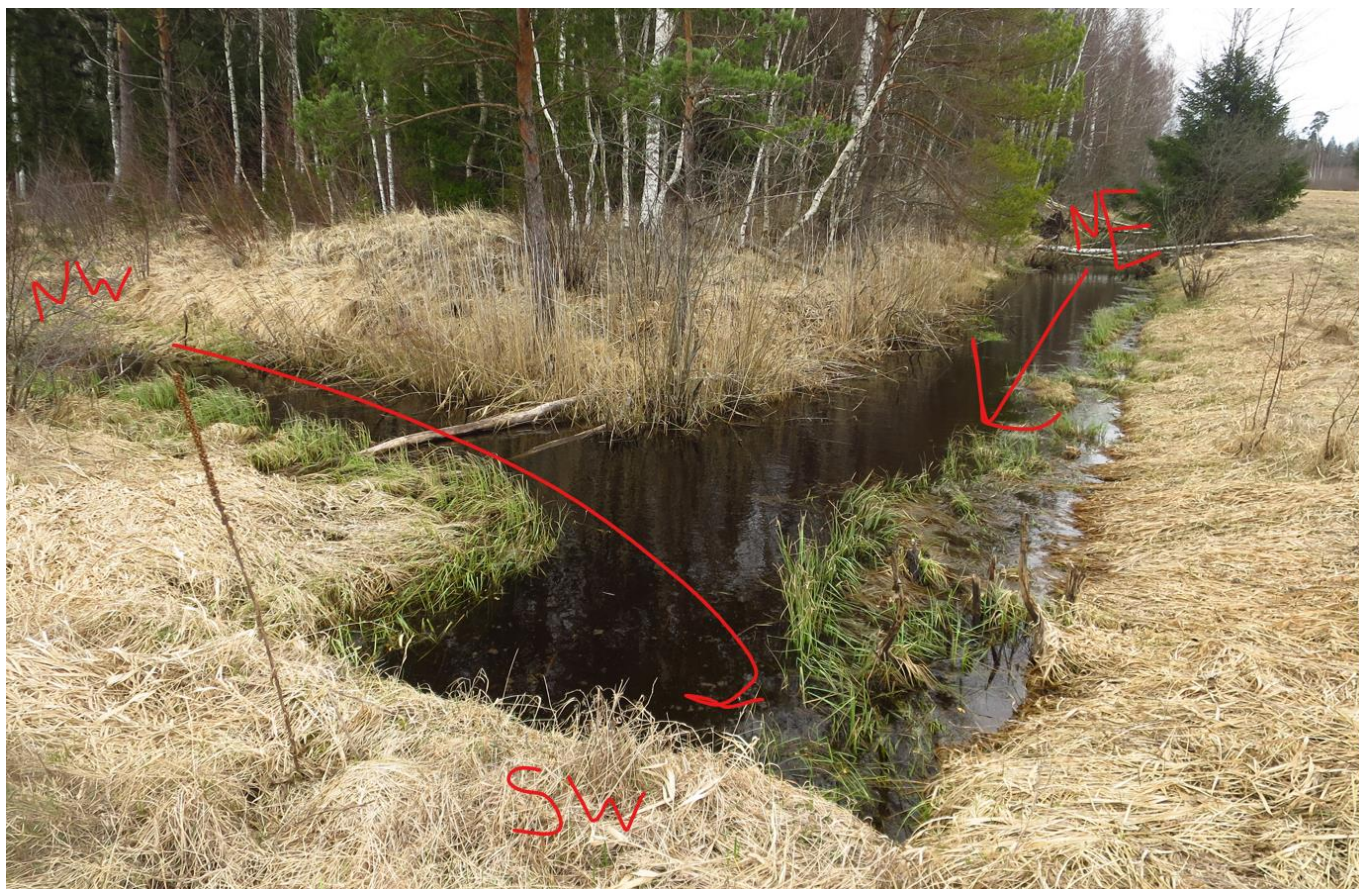
23. Kraavi algus. Lehed olid põhjas, aga kohe algusest alates oli näha vee voolamist. Seega kvalifitseerub ka allikana.

22A. Vett voolas korralikult. Isegi veidi looklema oli hakanud. Liiv oli põhjas.

23A. Kraavirist ja truup. Mõlemad harud olid vett täis ja truubist justkui ei voolanudki midagi läbi, see oli üleni vee all. Tegelikuses siiski voolas.

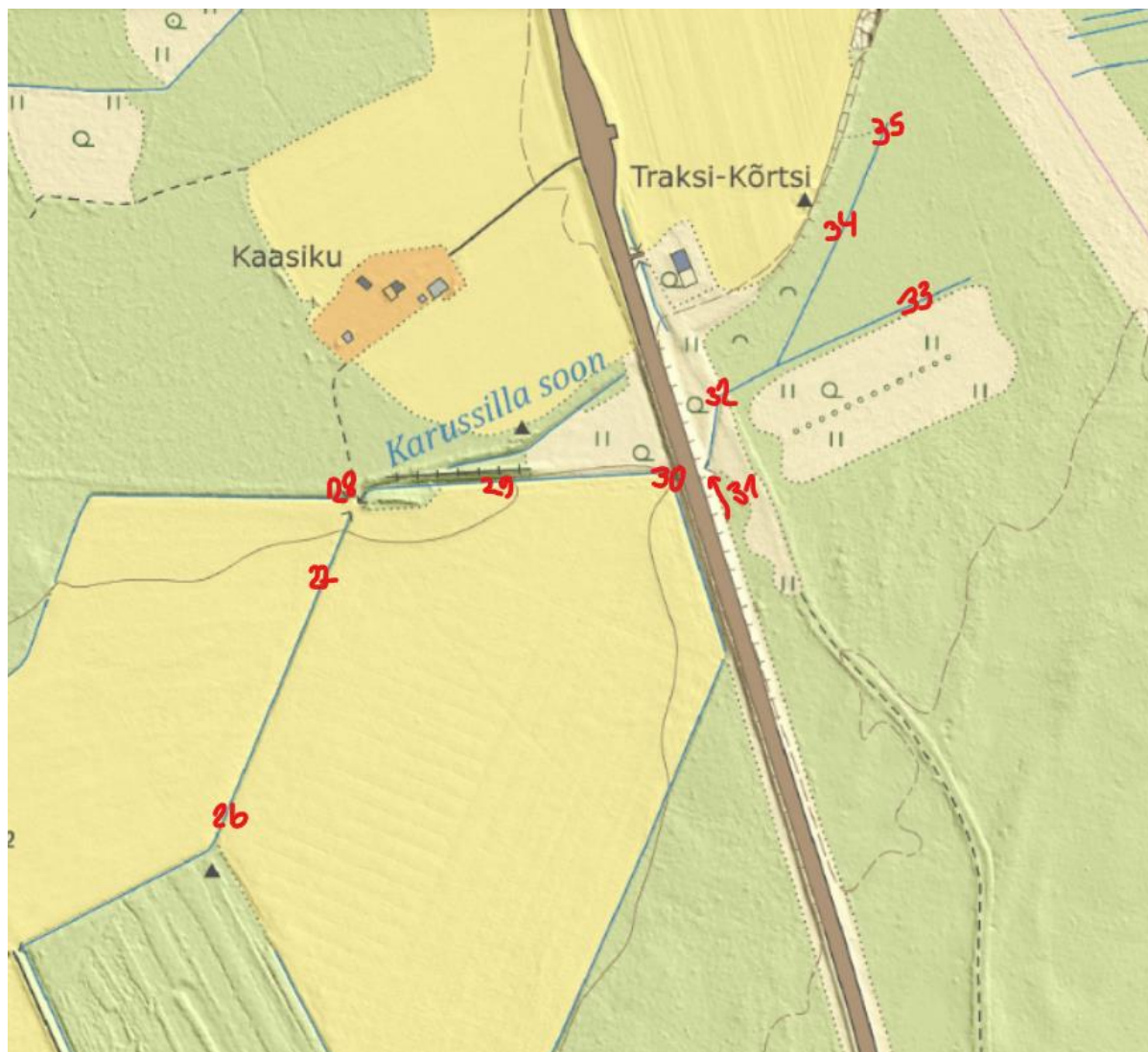

24. Veerohke dreniots.

25. Ülesvoolu liikudes jäi vett kraavis järjest vähemaks, kuni sai päris kuivaks.

26. Selge veega kraav, kus vesi on hakanud süvendi põhjas looklema.

27. Vool kiire ja klibu põhjas.

28. Läänest tulev kraav oli kuiv.

29. Vesi voolas sügavas salkorus.

30. Truup maantee all.

31. Lõuna poolt voogas teetammil jalamil looduslik nire. Vooluhulk oli oluliselt väiksem kui ETAKis kaardistatud kraavis.

32. Siit punktist ida pool oli metsaalune laialt üle ujutatud. Siit allavoolu voogas vesi korralikult mööda madalate kallastega kraavi.

33. See kraav pole tegelikult looduses tunnetatav. On justkui kaks lähestikkust katkendlikku, märga ja madalat soonekohta (ca 3 m vahet), kus vett ei voolanud. **Võiks ETAKist kustutada.**

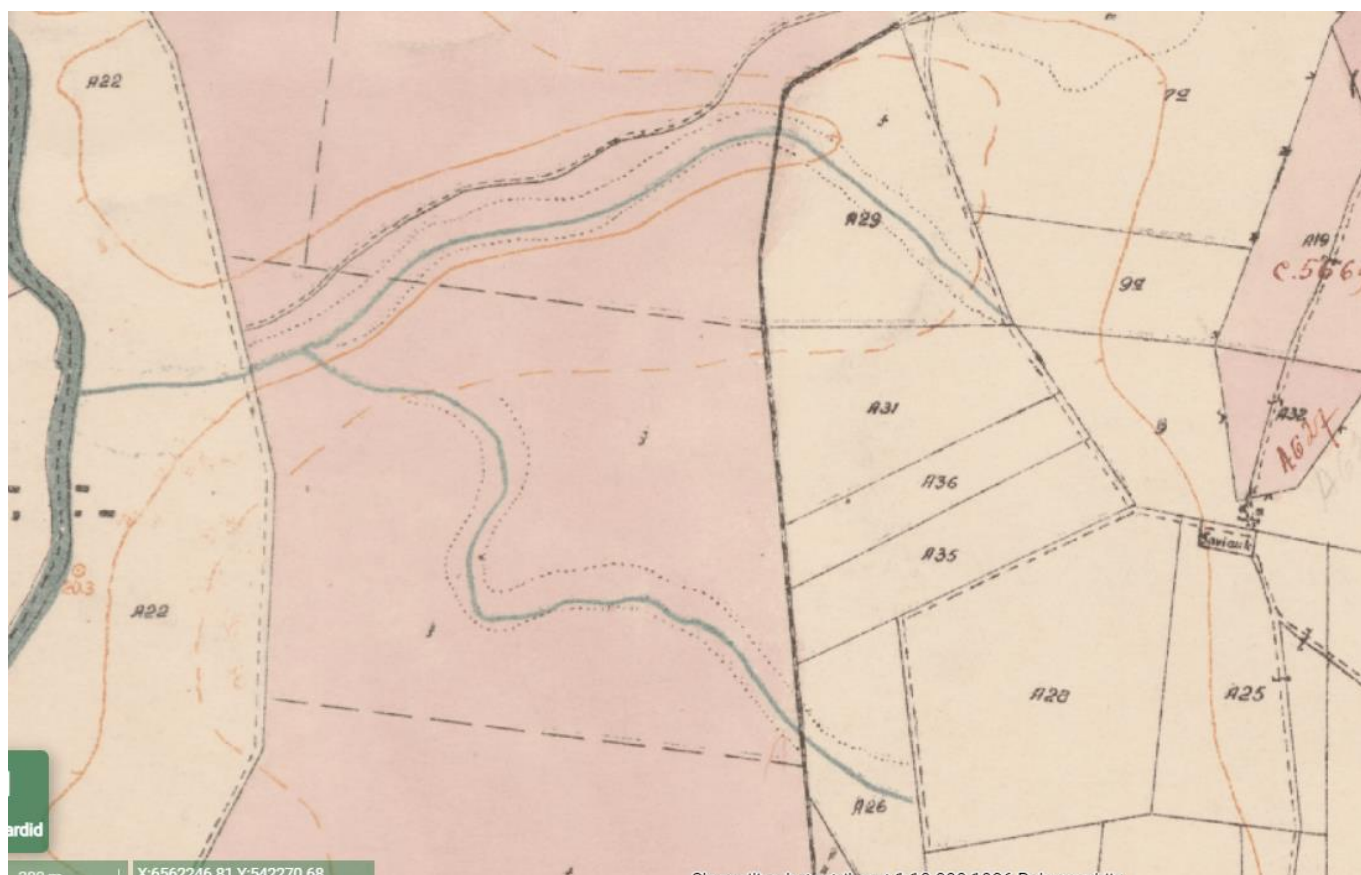
34. Üleujutatud alast ülesvoolu oli säng jälle olemas ja vesi voolas. Seisvat vett oli aga ka kummalgi pool sängi. Eriti rohkelt oli seda lääne pool nõlva jalamil. Mõlemalt poolt vesi sängi kokku koonduski, kuigi mööda maapinda voolamist väljaspool sängi polnuid näha.

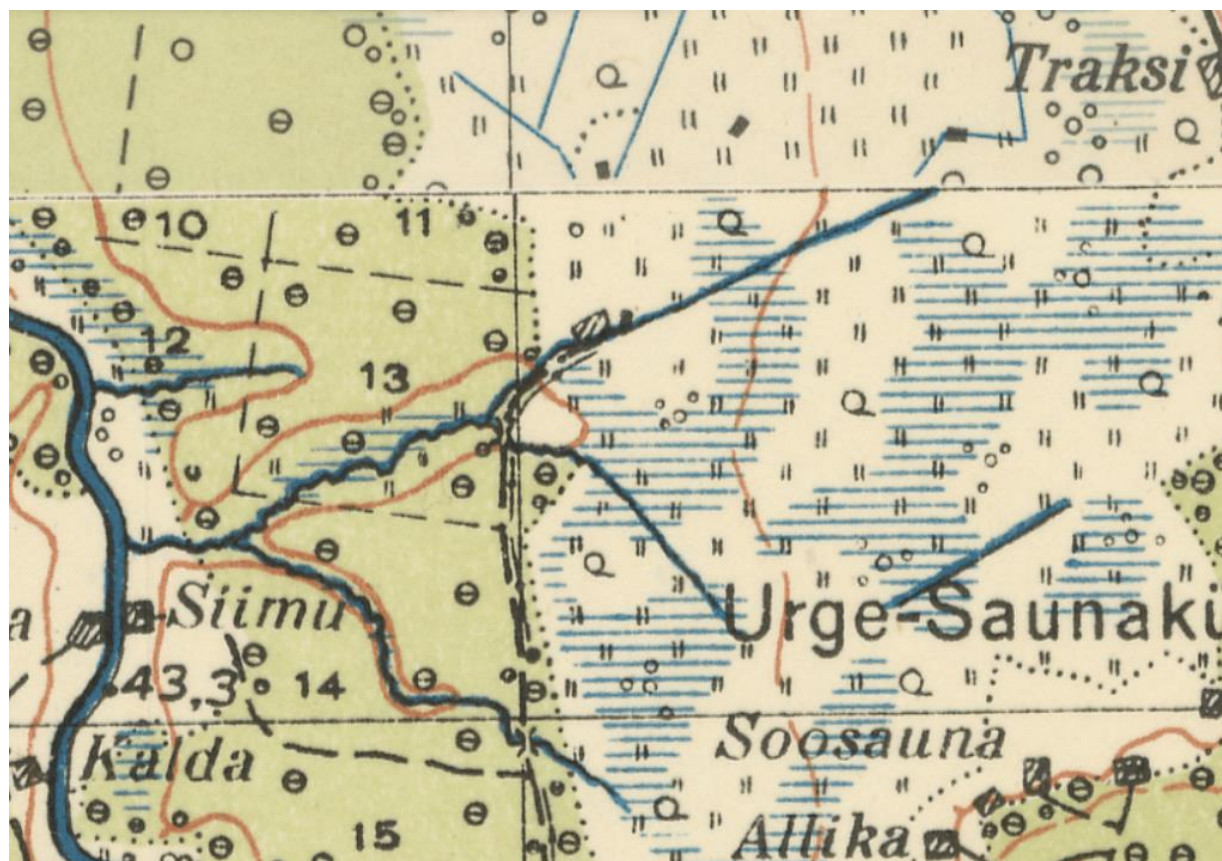
35. Kohast, kus ETAKis sinine joon algab, ülesvoolu kaob säng metsa all ära, jah. Lääne pool nõlva all on vesine ala, aga voolavat vett seal pole.

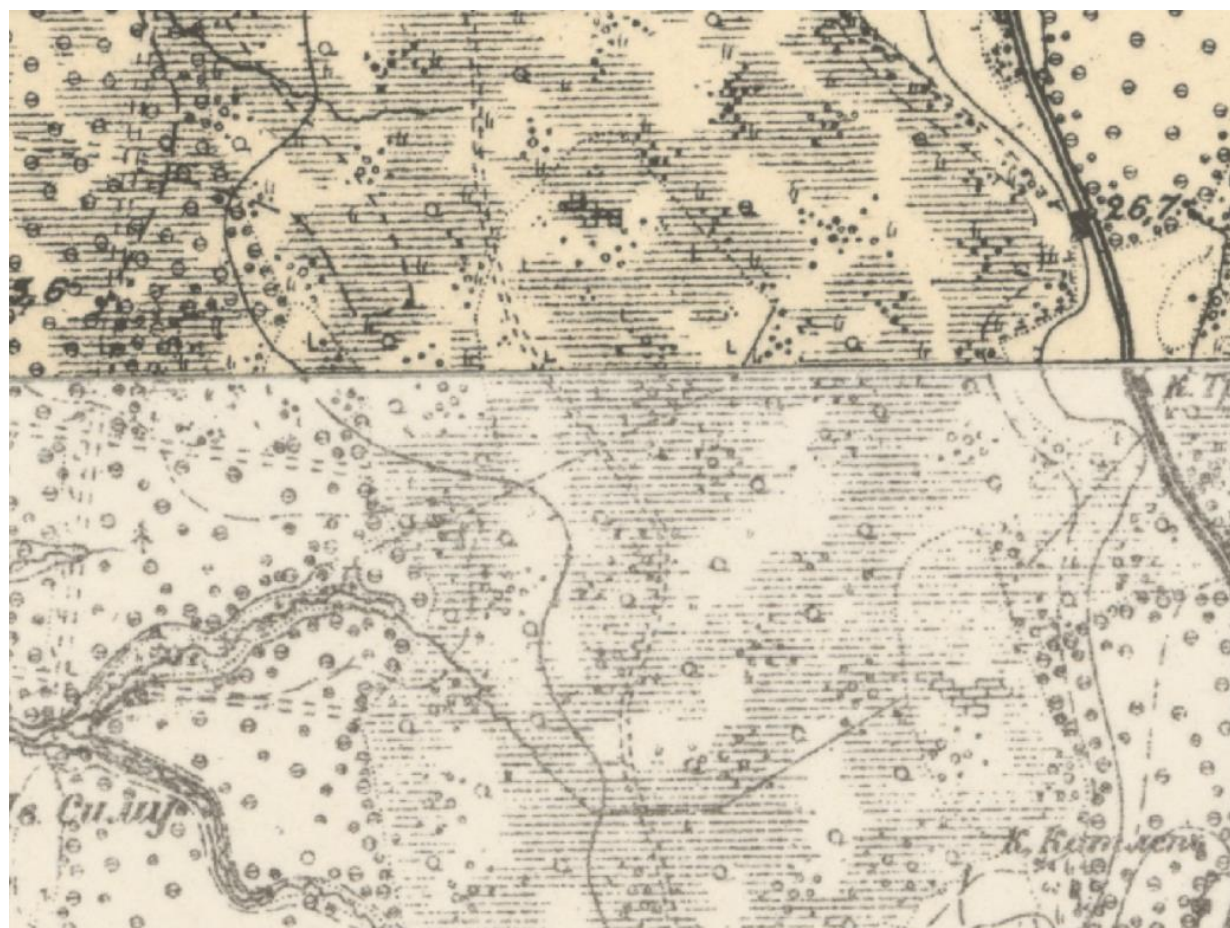
Olukord kaartidel: Katastrikaardile 1936. aastast on kantud Keila jõkke suubuma looduslikuna kaardistatud oja, millesse omakorda suubub lõuna poolt teine looduslik oja. Neist lõunapoolne on Tiigoja ja põhjapoolse telje moodustavad praegused Siimu kraavi ja Karussilla soone alamjooksud.

EV 1:50 000 topokaardil on peal kaks looduslikku voolusoonet. Looduslikumana on kujutatud Karussilla soone ja Siimu kraavi alamjookse. Siimu kraavi ülemjooks on kaardistatud sirgelt. Sama on Karussilla soone ülemjooksuga:

Verstasel kaardil ei erine pilt oluliselt EV topokaardist. Peavooluks on kaardistatud Karussilla soon. Selle kraavitatud alguses (punkt 23A) on kujutatud turbaauku. Turbaaugust kirde pool on samas kaardistatud ka maanteeni ja sellest ülesvoolu ulatuv kraavijupp:

Järeldused: Ajaloolised andmed ega ka tänapäevased vooluhulgad ei toeta praegust käsitlust, kus Siimu kraav peavooluna saab alguse põhjapoolsetest turbaaukudest. Looduslik voolusoon on tulnud praegu Karussilla sooneks peetava vooluveekogu suunalt. Seega oleks õige liita Karussilla soon ja Siimu kraavi alamjooks.

Kraav ei sobi aga ei selle vooluveekogu nimeks ega tüübiks, kuna alamjooksul on see tänase päevani säilinud looduslikus sängis. Nimetada seda Keila jõkke suubuvat oja Karussilla sooneks, aga ei saa, kuna toponüümi Siimu on vooluveekogu kohta kasutatud nn. hallis raamatus ja see on antud alamjooksul asunud talu järgi. EELISes on Tõnu Raudsepp andnud Siimu kraavi muuks nimeks Siimu soon. Seega oleks soovitatav nimetada Siimu kraav ümber Siimu sooneks ja muuta selle tüüp EELISes ojaks.

Uue ruumikujuga Siimu soone ülemjooksuna ei tundu olevat õigustatud käsitleda praegu Karussilla soone ülemjooksuks kaardistatud lõiku, mis algab punktist 35, kuna puudvad andmed, et tegemist oleks looduslikku päritolu vooluveekoguga. On võimalik, et verstasel kaardil kraavina kaardistatud vooluveekogu alates punktist 23A rajati kaardil kujutatud turbaaugu kuivendamiseks. See tähendab, et looduslik vooluveekogu võis alata kusagil soost punktide 19 ja 23A vahel. Tänapäevast vooluvete võrgustikku arvestades oleks tunnetatavaks ja ojale sobivaks lähteks Vana-Allika talu juures asuv allikarühm. Puudub küll info, kas allikate vesi toitis algupäraselt Tiigoja või Siimu soont, sest ühelegi ajaloolisele kaardile pole allikaid ega nendest algavat voolusängi kaardistatud. Esialgse maaparanduse tulemusel voolas allikate vesi NL 1:10 000 kaardi põhjal küll Tiigojja. Et tänapäeval on see suunatud Siimu soonde, punktis 21 on allikate poolt tulev vooluveekogu vooluhulk suurem ning sellest punktist kirde poole Karussilla soone ülemjooksuna kaardistatud lõik on suuremas osas kraavilik, oleks nimetatud allikad Siimu soonele sobivaks lähteks. Konkreetselt sobib lähteks allikas VEE4503702 kui allikarühma suurim.

Vooluhulga poolest väärib registriveekogu staatust aga ka seni Karussilla soone ülemjooksuks kaardistatud, tõenäoliselt inimtekkeline, kuigi enam kui sajandivanune vooluveekogu. Siimu kraavi praeguse ülemjooksu võib aga tagasihoidlikuma vooluhulga ja lühema pikkuse tõttu jätta eraldi veekoguna registrisse kandmata. Karussilla soone praeguseks ülemjooksuks kaardistatud kraavile aga see nimi ei sobi, kuna endine Karussilla talu asus NL 1:10 000 kaardi põhjal praegusel Karusilma maaüksusel, mis jääb allavoolu kraavi suudmest Siimu soonde. Kohanimeurija Tõnu Raudsepp pakkus sobivamaks nimeks Traksi kraav, selle ülemjooksul asunud Traksi kõrtsi ja talu järgi.

Seega on ettepanek lugeda Siimu sooneks (tüübiks „oja“) joonisel punasega kaardistatud vooluveekogu ja sinise joonega kaardistatud vooluveekogu võtta arvele Traksi kraavina:

